

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris D. Hludowici Blosii Abbatis Lætiensis Ordinis S. P. N. Benedicti Tomus Posterior Margaritum Spirituale

Blois, Louis de

Monasterii Campidonensis, 1672

Cap. XII. Quænam à simplicioribus cognosci debeant de anima rationali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45885](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45885)

Enchiri-
dij Pax-
yulosi.
Liber 2.

corpori in utero beatæ Virginis Mariæ hypostaticè unicum fuit. Ergo & in sepulchro Christus, & in inferno Christus erat: quia utrobique Divinitas humanitati erat unita; in sepulchro quidem carni sine anima, in inferno autem animæ sine carne. Neque tunc una hypostasis in duas hypostases fuit dissecta: sed Verbi hypostasis semper mansit animæ & corporis hypostasis. Nam (sicut diximus) ipsa anima & ipsa caro Christi non habuerunt aliquam hypostasim, præter illam quæ est Verbi seu Filij Dei hypostasis.

Christus à mortuis resurgens, jam carnem habuit immortalem, mors illi ultra non dominabitur: & nostra caro post resurrectionem immortalis erit. Fiet in membris, quod factum est in capite. Christus caput est omnium electorum suorum, & electi membra Christi sunt. Christus caput Ecclesiæ est, & Ecclesia mysticum Christi corpus est. Totus Christus, caput & corpus. Hinc ait in Evangelio: *Nemo ascendit in cælum, nisi qui descendit de cælo. Solus omnino, qui descendit, ascendit: quia solus, sed totus Christus*

†. Tritum est enim de unione hypostatica Theologicum axioma: *Quod semel assumptum, nunquam dimissum, & in eo fundatur dogma Catholicum de concomitantia Deitatis in carne & sanguine Eucharistico, iuxta Synodum Tridentinam sess. 13. cap. 3. & can. 1.* Unde rogo Lectorem, ut notare & admirari velit, sicut par est, soliditatem, claritatem, subtilitatem doctrinæ Theologicæ toto hoc Enchiridii libro traditæ, in qua non est dubitandum, R. D. Blossium tam malignis Ecclesiæ temporibus peculiariter à Deo illuminatum fuisse.

Post resurrectionem Christum totum immortalem est. Rom. 6. 2do. etiam sicut caput nostrum Christum, immortales erimus. Ioan. 3.

(caput scilicet cum vivis membris) in cælum ascendit. Hinc etiam in Psalmo ita loquitur: *Longè à salute mea, verba delictorum meorum.* Quod nostrum est, sibi attribuit; nostra delicta, sua dicens, ut capitis & corporis conjunctionem unitatemque ostendat. Ipse nos secum levavit in cælum. Ibi jam spe sumus, ubi caput nostrum & caro nostra est. Veniet ad iudicium Christus Dominus: veniet in forma servi iudicaturus, quam pro nobis assumpsit, & in qua venit iudicandus. Hæc de incarnatione Dominica pietatis charitatisque plenissima, à nobis dicta hoc loco sufficiant.

CAPVT XII.

Quanam à simplicioribus cognoscenda debeant de anima rationali & Angelis.

S. I.

Creatio animarum & Angelorum.

1. Facilius ex anima cognitione, quam aliarum rerum, pervenitur ad agnitionem & amorem Dei.
2. Unica anima præstantior est universo mundo corporeo.
3. Per eam habet homo omnium creaturarum perfectiones.
4. Quatuor gradus rerum creatarum.
5. Angeli & homo creati ad Dei imaginem, quæ licet potuerit in eis obscurari, non tamen pernitens deperdi.
6. Creati ad participationem beatitudinis divinæ, quam multi ex eis liberi arbitrij culpa amiserunt.
7. Excellentia liberi arbitrij: & illud ad usum nobis manere, tam ad bonum quam ad malum.

CVM Angelus & homo duntaxat possint ipsam Divinitatem

INSTRVCTIO VITAE ASCETICAE. 313

aperta fa-
ci ad co-
gnitionē
& ama-
rem Crea-
turā

tatem (de qua supra locuti sumus) agnoscere, venerari & amare; non erit fortè inutile, neque ingratum parvulis ac pijs, si de illis aliqua in medium protulerimus: ob id maximè, quòd anima humana ex attenta intimaque sui consideratione, magis in cognitione sui Conditoris proficere possit, quàm ex consideratione quarumcunque rerum visibilium. Ipsa enim magis è propinquo repræsentat Deum, quàm creatura visibilis: sicut hominis imago magis accedit ad veritatem corporis humani, quàm hominis vestigium terræ impressum.

2.
Anima
rationa-
lis tota
mundo
corporeo
melior.

† Dicimus igitur, Angelum & animam humanam ceteras omnes creaturas dignitate præcedere, imò verò unius hominis animam præstantiorem esse universo hoc mundo visibili. Deus enim orbibus cælestibus, elementis, lapidibus, metallis, dedit quidem esse; non autem dedit vivere, neque sentire, neque discernere:

† Monco te, amice & pie Lector, ut legens hæc admiranda dogmata Blossiana de spiritibus Angelicis & humanis, ex intimis reconditæ Philosophiæ ac Theologiæ deprompta, credas ea esse conformia doctrinæ Aristotelicæ ac Thomisticæ, idque videbis, si legas Aristotelis libros de Cælo, & libros de Anima; & D. Thomæ 1. p. Quæstiones varias à q. 50. quæ est de Angelis, usque ad finem primæ Partis, ubi omnia quæ de Angelis & anima humana hic traduntur, inter Doctores disputantur; item S. Basilij, & S. Ambrosii, & aliorum Hexaëmericos Tractatus. Sed cum maximè subtilium harum rerum tractatio ex mente Blossij ad pietatem & ædificationem animæ referenda sit, satis erit denuò monuisse, praxim harum omnium speculationum meditatoriam reperiri apud R. P. Thomam à IESV de Contemplatione divina lib. 4. Hierarchiæ 2. gradu 1.

herbis & arbutis dedit esse atque vivere, id est, vegetari, sed non sentire, neque discernere: brutis animalibus dedit esse, vegetari, & sentire, at non discernere: ceterùm Angelo atque homini dedit esse, vivere, sentire, ac discernere. Angelus & homo discernere possunt, propter intelligentiam atque rationem quam à Deo acceperunt.

Enchiridion
dij. Par-
vulorum
Lib. 2.

Homo secundum corpus & contemperamentum ex quatuor elementis, communicat cum lapidibus, alijsque rebus inanimatis, & cum plantis viventibus, atque cum pecudibus sentientibus.

3.
Tribus
anima
hominis
omnium
creaturarum
perfectio-
nes. Essentia
Vivens.

Secundum vitam vegetativam, communicat cum plantis & pecudibus duntaxat, communem possidens cum eis vim altricem, quâ nutritur; vim augmentatricem, quâ quisque ad statam determinatamque magnitudinem crescit; & vim seminariam sive generatricem, quâ id quod ejusdem secum speciei ac naturæ sit, producere potest.

Secundum vitam sensitivam, communicat cum pecudibus tantum, sortitus communes cum eis sentiendi potentias: nam & ipse & illæ habent visum, auditum, olfactum, gustum, tactum, motum corporis ac membrorum (qui motus etiam vocis emissionem atque respirationem fit) facultatem quoque imaginandi, memorandi, & appetendi.

Sentire

Appetitus deducitur in concupiscentiam & iram: unde oriuntur

Appetere

R r r 2 tur

Enchiridij Parvulorū. Lib. 2.

tur hæc quatuor, nempè desiderium, quando res concupita abest; voluptas, si res concupita adsit; item timor, dum mente concipimus futuram rem quam nolumus; & tristitia, dum ea res quam nolumus præsens est.

Imaginari.

Pecudes, id est bruta animalia, cognoscere dicuntur ea, quæ sensibus apprehendunt: & sicut cognitionem habent secundum sensum, ita etiam vim imaginandi & memoriam sensitivam, appetitumque sensitivum obtinent. Ea enim quæ sensibus exterioribus, visu, auditu, olfactu, gustu & tactu percipiunt, possunt imaginari, recordari, & appetere. Ad vim imaginatricem spectant etiam illa phantasmata quæ Visa inania appellamus. Ea nullam rem, sicut in natura est, repræsentant: & ferè ex pluribus simulacris ac spectris simul comixtis efformantur, veluti si intus occurrat figura equi prodigiosæ molis & alati; nam talem natura non parit.

Intelligere vel le, cum Angelus sunt animalia composita.

Homo non solum præditus est vi cognoscendi, imaginandi, memorandi & appetendi secundum sensum; verum etiam præclare ornatus est virtute cognoscendi, cogitandi, memorandi que secundum intellectum, & appetendi secundum rationem. Ipse sensu corporis sola materialia, intellectu verò mentis & immaterialia & materialia cognoscit. Anima rationalis cognoscit Deum supra se, se in se, Angelum circa se, &

sensibilia infra se. Cognitio pecudum, est veluti umbra cognitionis hominis; & cognitio hominis in hoc exilio adhuc constituti, umbra cognitionis Angeli Deum sicuti est cernentis; atque cognitio Angeli, tenuis umbra cognitionis divinæ. Angelus non corporaliter, sed spiritualiter subsistit, vivit, & sentit: in qua spirituali dignitate homo secundum animam cum Angelo convenit.

Quemadmodum spiritus præstantior est corpore; ita existentia, vita, & sensus spiritualis præstantior est existentia, vitâ, sensuque corporali. Quare visus, auditus, olfactus, gustus, & tactus spiritualis perfectior est visu, auditu, olfactu, gustu, & tactu corporali.

Deus, qui creaturæ suæ ista contulit, perfectissimè habet quæ dedit: sed cum ipse sit ens summè simplex, summeque unum, in eo non est aliud vivere, sentire & intelligere, quàm esse: non enim aliud est id quod Deus habet, atque aliud ipse Deus qui habet.

Sicut ex prædictis liquet, dignitas rerum creaturarum distincta est tanquam quatuor gradibus, juxta gradatum ordinem quatuor elementorum. Quemadmodum enim terra densa & gravis in summo loco strata est, aqua verò subtilior & superior est ipsâ terrâ, aer subtilior, superiorque aquâ, & ignis levior atque superior aëre: ita ea quæ subsistunt quidem, sed non vivunt, postremum dignitatis lo-

Qua sensu
sunt,
Qua ratione
vivunt.

tis locum tenent inter creaturas: ipsis siquidem digniora sunt ea quæ subsistunt, & vivunt: istis item digniora sunt ea quæ subsistunt, vivunt ac sentiunt: rursus his digniora sunt ea quæ subsistunt, vivunt, sentiunt, atque intelligunt.

§. An imaginem Dei creari Angelus & homo. Gen. 2. Imago non perditur.

Deus igitur Angelo & homini intellectum rationemque concessit, atque ita utrumque ad imaginem suam condidit: ad imaginem Dei factus est homo secundum animam. Quæ Dei imago potest sanè peccando obscurari, fœdarique, sed deperdi nunquam potest. sicut aurea Regis effigies, si in cœnum conijciatur, vel cœno illinatur, deturpatur quidem, non autem aboleretur. In his tribus creaturæ rationalis potentijs, memoriâ, intellectu & voluntate, sanctæ Trinitatis similitudo relucet. O miram dignitatem ipsius creaturæ rationalis, quæ Deum intellectu cognoscere, memoriâ recolere, voluntate eligere ac diligere, eoque frui potest! Per tres illas excellentissimas vires, est capax scientiæ, disciplinæ, consilij, virtutis, sapientiæ, sinceræ voluptatis, & beatitudinis sempiternæ. Bruta animantia intellectu & ratione carentia, voluntatem non habent. Ipsa cum intellectu ac voluntatis expertia sint, nihil aliter quàm per sensus comprehendere, & nihil liberè eligere possunt. Nonnunquam tamen dicuntur, ob quandam similitudinem, & illa intelligere

quæ sensu percipiunt, & illa vel le sive eligere quæ naturali appetitu instinctuque concupiscunt ac prosequuntur.

Bonus Deus Angelum hominemque ad hoc condidit, ut & ille & iste beatus quadam sui participatione fieret: vidit enim, suam beatitudinem & communicari posse, & minui non posse. Sed tantæ felicitatis consortium multi Angeli suâ culpâ perdidērunt: multi item homines similiter illud perdunt.

Ipsè Deus, qui voluntate summe liber est, Angelo & homini liberum voluntatis arbitrium contulit, ut uterque laude atque præmio digna ageret. Quid enim laudis, quid præmij mereferet homo vel Angelus, si malû facere non potuisset, & bonum non voluntatis electione, sed necessitate naturæ faceret, quemadmodum ignis necessitate naturæ sursum fertur? Profectò neque Angelo, neque homini Deus aliquid præstantius contulit libero arbitrio. Nam si eis libertatem arbitrij negasset, onaninò benè vivendo, præmium non mererentur; sicut nec malè vivendo, supplicium: æternæ beatitudini capessendæ apti non essent: non magis laude digni haberentur, quàm bruta animalia; quæ cum naturam nequaquam ducant, sed à natura ducantur, non voluntate eligente, sed naturâ cogente, appetitum concupiscentiamque suam sequuntur. Creatura rationalis

Enchiridij Parvulorum Lib. 2.

6. Et ad beatitudinis eterne participationem, nisi per peccatum ab ea excludamur.

7. Librum arbitrii nunquam extinguuntur.

Enchiridii
Parvulorum.
Lib. 2.

si liberum arbitrium non haberet, voluntatem habere dici non posset: non enim voluntas esset, si coacta esset. Libera igitur & spontanea est voluntas, libereque eligit. Verum neque Angelus, neque homo, bonum † sine gratia & adiutorio Dei eligit.

† Bonum naturale vel morale potest fieri aut eligi à libero arbitrio viribus naturæ sine gratia; non autem supernaturale vel utile ad æternam salutem promerendam. Ita est definitum in Synodo Tridantina sess. 6. De justificatione Can. 1. 2. 3.

S. II.

Lapsus Angelorum & hominum.

1. Angelis & hominibus mora aliqua fuit concessa, in qua se ad Deum converterent: quæ pro sua libertate quidam bene, quidam male usi sunt.
2. Homo creatus in innocentia natura, & donis gratiæ;
3. Collocatus in paradiso, loco amantissimo, statumque ipsius convenientissimo.
4. Per peccatum tam à statu illo felici, quam à loco amano dejectus fuit.
5. Restitutus tamen gratiæ, per adventum Elij Dei in carnem.

1. **Q**uemadmodum autem Angelus divina lege certam quandam moram, (quantulacunque illa fuerit) acceperat, in qua se ad Deum, Deo adjuvante, convertere posset, si vellet: ita homini vitæ hujus curriculum indultum est, in quo si bene vivere velit, præstare id cum Dei auxilio possit. Et † sicut inter Angelos naturâ vertibiles mutabilesque; illi qui in prædicta mora Deo

Beati in
bono con-
firmati:

† Quæ hic breviter habes de lapsu Angelorum, fusè ostenduntur apud D. Thomam per novem articulos q. 63. in 1. p. ubi agitur de Angelorum malitia quoad culpam.

per obedientiam atque amorem adhæserunt, gratiâ Dei in bono confirmati sunt, & jam à bono dimoveri non possunt; alij verò qui per rebellionem sese à Deo averterunt, in malo (gratiâ Dei eos destituyente) obdurati sunt, & jam à malo deflecti nequeunt: ita homines, qui ad Deum conversi, sive charitate ornati sunt quando ex hac vita emigrant, nunquam deinceps à Deo averti poterunt; etiam si tales sint qui nondum plenius cæli gaudijs beari, sed adhuc transitorijs purgatorij pœnis detineri debeant: qui autem à Deo aversi, charitateque profus vacui sunt dum moriuntur, perpetuò à Deo aversi erunt. Quæ tamen immobilitas non in eis libertatem arbitrij tollit, imò verò illam perficit in bonis. Ipsi enim boni Angeli, & sanctæ animæ è carnis ergastulo egressæ, liberrimè maximeque spontaneè bonum (gratiâ Dei adjuvante) eligunt, ac malum respuunt: mali item spontanea voluntate bonum respuunt, malumque eligunt.

Deus fecit hominem rectum, omnino pravitate carentem, omni virtute decorum, fortem, jucundum, securum, tranquillum, & bonis omnibus ornatum. Ipse enim homo antequam per inobedientiam peccaret, erat veluti alter Angelus. Nam omnis timoris omnisque anxietatis expers, contemplatione divinorum pure animus oblectabat pascebatque. Deum cognoscebat, Dei familiaritate

nitate fruebatur, Deo obediebat, Deum reverebatur, diligebat, colebat & laudabat assidue. Eum ejusque gloriam in omnibus quærebat: non se perversè amabat, nihil inhonestè aut indecenter appetebat, carnem habens spiritum per omnia subjectam. Poterat non mori, & poterat mori: quia per Dei gratiam atque arbitrij libertatem poterat non peccare, & per eandem arbitrij libertatem poterat peccare. Si non fuisset transgressus præceptum Dei, si tentatori ad peccatum illicienti non consensisset, mortuus etiam non fuisset; possidens corpus semper vegetum, nulli morbo, nulli dissolutioni obnoxium.

3.
Gen. 2.
& 3.
Paradi-
su serre-
stris pro
temmoda
habita-
tione
Adamo
& Eva
consequi.

Positus fuit in paradiso quem plantaverat Deus. Congruum enim erat, ut is qui conditionem brutorum animantium tanto intervallo superabat, & ad dignitatem Angelicam proximè accedebat, locum sortiretur inferiorem quidem Angelorum domicilio, præstantiorem verò pecudum habitaculo. Homo quippe ex invisibili & visibili natura coalitus, omnifariam medius est, tanquam nexus quidam & vinculum omnis creaturæ. Incolebat ergo homo paradysum terrestrem, locum lucidissimum, locum omnigenæ amoenitatis, heritæ, voluptatis, & opulentæ; locum aère subtilissimo purissimoque præcellentem, plantis semper viventibus insignem, odoris grata

suavitate refertum, & veris perpetua temperie vernantique ardentem. Ibi non æstus, non frigus, non venti, non tempestates, non aliqua alia peregrina erant, quæ molestiam adferre possent. De quo paradiso ipse homo, si Deum non offendisset, translatus fuisset in cælum, & animale corpus ejus (nulla morte interveniente) in spirituale fuisset demutatum, sicut corpora justorum in resurrectione immutabuntur.

At post offensam in Deum commissam, felicissimus ille status planè eversus est: id quod nos heu! miseri quotidie experimur.

Nam peccato per liberum arbitrium admissio, ipsa arbitrij libertas non quidem prorsus perditæ, sed misere labefactata infirmataque est. Cæpit caro rebellis esse spiritui, & innumera mala subsequuta sunt. Adam & Eva prævaricatores primi que parentes nostri è loco voluptatis ejecti, atque in hoc calamitosum exilium relegati, filios in libidinis ardore genuerunt: qui si non peccassent, habere liberos absque concupiscentiæ æstu potuissent, eo quem novit Deus modo. Hinc in posterum omnes secundum ipsam carnem concupiscentiam genitos peccatum, corruptio, & mors pertransiit. Dum enim anima rationalis corpori in libidinis fervore concepto, & concupiscentiarum pleno, à Deo infundi-

tur,

Enchiridij Parvulor. li. 2.

1. Cor. 15.

4.
Afiato
& loco
dejecti
propriet
peccati.

Arbitrij
debilitas,
Carnu
rebellis.

Rom. 5.
Mortu
&
peccati
originalis
in poste-
ros deri-
vatio.

Enchiridij Parvulorū. Lib. 2.

tur, mox ex ipsius pollutæ corruptæque carnis consortio polluitur, vitiumque concupiscentiæ, & reatum originalis culpæ contrahit, quemadmodum si purum balsamum sordenti vasculo fuerit instillatum, continuò inficitur contaminaturque.

Attributa Angelorum & animarum.

1. Angelus & anima circumscribuntur loco, tempore, & comprehensione, seu limitibus naturæ. Angelus quidem loco, in quo operatur, anima verò rationalis, ratione corporis cui alligatur.

2. Angelus etiam & anima circumscribuntur tempore; non enim fuerunt semper: sed Angeli simul creati sunt initio temporis; anima verò tunc creatur, cum individuus corpori suo insinatur.

3. Circumscribuntur etiam comprehensioni intellectivæ terminis.

4. Sunt autem immateriales utriusque, licet Deo comparati quodammodo corporales dici possint.

5. Angelorum insertiones & lingua, & ipsorum Hierarchia.

6. Nunquam peccaverunt nunquam peccabunt Angeli: anima in hac vita adhuc peccatrix est.

Sed gratia tandem per Christum restituta facta. Gen. 2. Ioan. 3. Ioan. 4.

Non tamen nos perditos benignus Deus dereliquit. Nam miseratus infelicitatem hominis ad imaginem suam, secundum Spiritum, conditi, qui maligni serpentis suggestione circumventus peccando perierat, misit Filium suum in mundum. Venit Unigenitus Dei ad nos, carnem nostram assumpsit, erexit prostratos, sanavit saucios, roboravit infirmos, illuminavit cæcos, docuit ignaros.

Galat. 4.

Ex filijs iræ, fecit filios misericordiæ; ex filijs diaboli, fecit filios Dei. Exempla virtutum ostendit, Sacramenta instituit, Sanguinem pro nobis fudit, sua nos morte

Ephes. 2.

redemit, & redemptis æternitatis aditum devicta morte re-

seravit.

Angeli & animæ rationalis substantia, eximiam diviniæ substantiæ similitudinē præfert. Est enim spiritualis, invisibilis, infigurabilis, immaterialis, simplex, indivisibilis, sed circumscripta. Circumscribuntur Angelus atque anima humana trifariam, more sensibilibus, sed minus quàm sensibilia: circumscribuntur, inquam, loco, tempore, & comprehensione.

Loco circumscribuntur, non quidem corporali (cùm utriusque essentia sit incorporea) sed loco intellectuali. Sensibilia dimensionem longitudinis, altitudinis & latitudinis habentia, sui interpositione distantiam circumstantium in loco faciunt: spirituales verò & immateriales creaturæ non faciunt huiusmodi distantiam in loco. Si enim in certo aliquo

INSTRVCTIO VITÆ ASCETICÆ: 719

aliquo loco plures fuerint spiritus, non propterea redditur ipse locus angustior, quò minus corporalia & sensibilia recipere continereque possit. Angelus & anima humana idcirco dicuntur loco circumscribi, quòd præsentia atque operationis suæ modum finemque determinatum habeant. Ita alibi sunt, ut alibi non sint: solus enim Deus ubique est.

Si Angelus in cælo est, in terra simul non est: veluti si lumen cereoli accensi templum Ierosolymis illustret, ipsum idem lumen tunc in sacello Romæ sito non est, nec ipsum sacellum Romanum illustrat. Quando autem in terra est Angelus, aut ad externa administranda mittitur, non ob id minus fruitur jugi visione Dei; quàm si in cælo esset. Tanta ejus agilitas & pernitas est, ut celerius moveatur atque transeat, quàm fulgur emicet. Angelus & anima à corpore separata, nonnquam visibilem formam assumunt talem & qualem voluerit Deus, ut ab his conspici possint quibus apparent: verum ejusmodi figura de eorum substantia non est.

Anima rationalis in hac peregrinatione corpori alligata, magis censetur circumscribi loco, quàm Angelus qui corpori alligatus non est. Illa tota toti corpori, totaque cuilibet corporis viventis parti adesse dicitur; Deum aliquo modo imitata, qui totus in toto mundo, & totus in qualibet mundi parte est. Peculiariter ta-

men in corde & cerebro anima perhibetur esse, quemadmodum Deus in templo nomini suo dedicato, & in cælo singularis est.

Vnde non sine causa homo dicitur esse μικροκοσμος, hoc est, minor mundus. Nam & quatuor gradus substantiarum, quibus major mundus perficitur, in se continet; quia subsistit, vivit, sentit & intelligit. In eo mens sive ratio est veluti supremum cælum. Convenit ergò ut appetitus rationalis dominetur, appetitus verò sensitivus obtemperet. Si anima sanctitate ornatur, in ea fides charitate illustris est tanquam sol, continentia ut luna, ceteræ virtutes sicut sidera.

Ipsa anima nec partiri, nec au-
geri, nec minui potest. Non est major in virili hominis ætate, & minor in ætate puerili: æquè magna est si corpus fuerit breve, sicut si esset proceritatis giganteæ. Ipsa corpus permeat, permeandoque vivificat; nutritionem, sensuum perceptionem, motum & appetitum efficiens. Eadem facilitate moveret corpus ingentis magnitudinis, qua facilitate movet corpus mediocris stature. Ipsa videt per oculos, audit per aures, loquitur per os: ipsa visibilem decorem, quem corpus habet, subministrat, Deo eum suppeditante. Non tamen est pulchrior in pulchro corpore quàm in deformi, nisi in pulchro corpore sit sanctior quàm in deformi: sed tam in deformi quàm

Enchiridij Part. 2. Lib. 2.

2. Cur homo dicitur esse parvus mundus? seu μικροκοσμος.

4. Anima in corpore indivisibilis nec augetur, nec minuitur.

Vera anima pulchritudo.

Enchiri-
dij Par-
vulorū.
Liber 2.

in pulchro corpore est pulcherri-
ma, si peccatis non fuerit detur-
pata. Visibilis pulchritudo cor-
poris non prodest, si desit invisibi-
lis pulchritudo mentis: illam ho-
mo cum inanimatis & pecudi-
bus, istam cum Angelis commu-
nem habet. Anima rationalis eō
pulchrior est, quō innocentior, &
virtutibus donisq; cælestibus or-
natio fuerit.

3. Quid
corpus,
quid ani-
ma, per
mortem
deserit.

Quid si corpus sine anima, vi-
demus, quando per mortem se-
parata est anima à corpore. Frustrā
tunc patent oculorum fenestræ:
nam qui per illas prospiciebat,
abscessit. Jacet terrenum habita-
culum ab habitatore desertum.

2.
Circum-
scribun-
tur dura-
tione, si-
ve sæcu-
lo & tem-
pore.

Quōd Angelus & anima ratio-
nalis circumscribantur sæculo si-
ve tempore, manifestum est. Ne-
que enim semper fuerunt, sed esse
in ceperunt: quamquā esse non
desinent, quia immortalitatem
munere conditoris acceperunt.

1. Tres
spiritus
vitales à
Deo crea-
ti dura-
tione di-
stinguun-
tur.

* Hac
sunt fe-
re verba
sumptā
ex B. Gre-
gorio
Magno
Papa
lib. 4.
Dialo-
gorum
cap. 3.
2. Ange-
li omnes
errati si-
mul: ani-

Deus enim creavit tres spiritus
vitales, nempe spiritum brutorū
* animalium rationis expertem,
qui carne tegitur, & cum carne
moriatur; spiritum humanum ra-
tionis participem, qui carne te-
gitur, sed cum carne non mori-
tur; spiritum Angelicum etiam
rationis participem, qui nec car-
ne tegitur, nec moritur.

Angelus majoris ævi est, quā
anima humana. Nam Angelos
quidē omnes Deus in initio crea-
tionis mundi condidit, animas
autem non format antequam
condat corpora quibus illæ u-

niendæ sunt. Dum quamlibet
animam creat, eam simul corpo-
ri disposito infundit: ita ut ne
minimo quidem momento ipsa
animæ creatio præcedat sui infu-
sionem unionemque cum cor-
pore.

Porro neque Angelus, neque
anima humana, de substantia Dei
sunt: (nam si de substantia Dei
essent, nunquam ad malum de-
flecti, nunquam peccare potuis-
sent) sed tam illum quā istam
ex nihilo creavit Deus.

Circumscribuntur Angelus &
anima comprehensione, quia in-
tellectu comprehenduntur: inter-
minum etiam Deum omnino atq;
integrè comprehendere non pos-
sunt, cū intellectum termina-
tum habeant. Vbi venerimus ad
supernam & æternam illam pa-
triam, agnoscemus plenius natu-
ram Angeli atque animæ ratio-
nalis, agnoscemus speciem & ter-
minum substantiæ utriusque:
nam hic ipsæ animæ nostræ ne
sibi quidem facis cognitæ sunt,
tantum abest ut Angelos exactè
comprehendant.

Sanè alia est natura Angeli, at-
que alia natura animæ humanae,
& mens Angelica secundum na-
turam præstantior esse asseritur
mente humana.

Angelus non potest ingredi
substantiam animæ, neque anima
substantiam Angeli: spiritus ve-
rò increatus Deus, creaturæ sue
capax, tā spiritui Angelico quā
humano illabitur.

Quando

*Si Quomodo
diabolicus
sunt in
energum
magor.*

Quando aliquis vexatur à spiritu diabolico, non debemus existimare substantiam diaboli ingressam esse substantiam spiritus humani: sed ipsum spiritum malignum, malitiæ suæ effectum permissione Dei in corpore humano exercere, animamque tartareis diverberare flagellis, inficere venenis, aut inflammare incendijs.

4.
*Respectu
corporum
sunt im-
materialis
ter; com-
paratione
Dei, ma-
teriales
dici pos-
sunt tam
Angelus
quàm a-
nima hu-
mana.*

Si vel Angelus vel anima humana conferatur cum crassitie corporis sensibilis, rectè immaterialis dicitur: si verò comparetur cum Deo, jam & ille corporeus, & ista corporea materialisque dici potest: non quòd corporeâ materia constet, sed quòd à Dei simplicitate nimium absit, quemadmodum aqua si conferatur cum terra, rara & subtilis est; si cum aëre conferatur, jam densa crassaque esse censetur. Sola Divinitas propriè dicitur immaterialis & incorporea, quæ ex se, id est ex sua natura est simplicissima. Itidem ipse Deus solus propriè dicitur immortalis: nam Angelus & anima non ex se, sed indultu & gratia conditoris immortales sunt.

5.
*Angelo-
rum locu-
tio &
hierar-
chia tri-
plex per
novem
choros.*

Voces sermonesque Angelorū spirituales sunt, tantò meliores & perfectiores vocibus nostris quas linguâ carnis emittimus, quantò spiritus dignior est corpore. Ipsarum cælestium substantiarum, videlicet spirituum Angelicorū, tres sunt hierarchiæ, id est, sacri Principatus: quæ ternaria distin-

ctio imaginem beatæ Trinitatis pulchrè repræsentat. Ad eisdem sanctæ Trinitatis similitudinem unaquæque hierarchia digeritur in tres ordines sive choros. Nam prima seu suprema hierarchia discreta est in Seraphim, Cherubim & Thronos: secunda sive media, in Dominationes, Virtutes & Potestates: tertia, in Principatus, Archangelos & Angelos.

Nos corruptibili carne depressi, & multis peccatorum sordibus foedati, longè inferiores sumus ipsi sanctis Angelis qui Deo nunquam displicuerunt; nunquam enim peccaverunt, neque peccabunt unquam. Et quamvis magno intervallo nos miseros dignitate puritateque transcendant, plurimum tamen optant & satagunt, ut illis in æterna gloria æquemur, vel etiam eos præcedamus. Tanta videlicet humilitas, tanta benevolentia, tanta benignitas, caritas, in eis est. Hos imitari, hos diligere ac venerari, horum felicissimum consortium omnibus votis expetere, & ad illud semper suspirare debemus. O quàm beati erimus, quando eorum jucundissimis cœtibus admixti, Dominum Deum nostrum unâ cum ipsis laudabimus in sæcula sæculorum! Nos tunc summo bono perfectè conjuncti, castissima voluptate divinæ fructiois omnino replebimur, & inenarrabili lætitia undique circumdabimur. Non totum gaudium intrare poterit.

*Enchiridij
Parvulorū.
Lib. 2.*

6.
*Anima
adhuc
sunt pec-
catrices
in vita
non autem
Angeli
& tamquam
Angeli,
optant
conferre
in celo
habere
nos. &
beatum
consortium.*

Enchiridij Parvulorū. Lib. 2.

Matth. 25

terit in nos gaudentes : sed toti gaudentes intrabimus in ipsum gaudium. Nam cum omnis creatus spiritus sit finitus, infinitum bonum, infinitum gaudium penitus comprehendere non potest: sicut pisciculus in immenso pelago natans, totam aquam imbiberere nequit. Planè in Deo, in visione melleæ faciei ejus, in clara contemplatione Divinitatis ipsius, terminum finemque desideriorum nostrorum inveniemus; in eo enim omnis sufficientia & excellentia est.

parens, in hujus cæcitatibus atque exilij, quam patimur, venit ærumnam : quia peccando extraxit semetipsum fufus, jam illa cælestis patriæ gaudia, quæ prius contemplabatur, videre non potuit. In paradiso quippè affluerat homo verbis Dei perfusus, beatorum Angelorum spiritibus cordis munditiâ & celsitudine visionis interesse; sed postquam huc cecidit, ab illo, quo implebatur, mentis lumine recessit.

Excujus videlicet carne nos in hujus exilij cæcitate nati, audimus quidem cæcitem esse patriam, audimus ejus cives Angelos Dei, audimus eorundem Angelorum socios spiritus iustorum & peccatorum sed carnales quique, quia illa invisibilia per experimentum scire non valent, dubitant, utrumne sit quod corporalibus oculis non vident. Quæ nimirum dubietas in primo parente nostro esse non potuit : quia exclusus à Paradisi gaudijs, hoc quod amiserat (quia viderat) recolere. Hi autem sentire vel recolere audita non possunt : quia eorum nullum (sicut ille) saltem de præterito experimentum tenent. * Ac si enim prægnans mulier mittatur in carcerem, ibique pariat puerum, qui natus puer in carcere nutriatur & crescat, cui forsitan mater quæ hunc genuit, solem, lunam, stellas, montes, campos, volantes aves, currentes equos nominet ; ille verò, qui est in

§. IV.

Ex quarto libro Dialogorum beati Gregorij Papæ, quod invisibilia non ideo putari debent non esse, quod per experimentum minimè cognoscantur. Sive de æternitate animæ rationalis.

1. Primi parentibus dubium non erat dari invisibiles creaturas, quoniam illarum alloquio fruebantur.
2. Posteru eorum, qui hoc non experiebantur, capis esse dubium; quod egregia comparatione illustratur.
3. Probat autem ex libro Ecclesiastæ, substantias invisibiles, & vitam aliam, ista visibili meliorem.
4. Probat idem ex gradibus rerum.
5. Item experientia ipsa animæ rationalis, quam nemo dubitat esse in corpore vivo, licet ipsam non videat.
6. Præterea ex ipsa Dei natura, quæ cum sit invisibilis, non decuit eam carere invisibilitibus ministris.
7. Tandem experientia rerum visibilium, quæ non videntur nisi per invisibilia.

1. Primi parentes

Postquam * de paradisi gaudijs (culpâ exigente) expulsi sunt primus humani generis

in carcere natus & nutritus, nihil aliud quam tenebras carceris sciat, & hæc quidem esse audiat, sed quia per experimentum non novit, veraciter esse diffidat: ita in hac exilij sui cæcitate nati homines, dum esse summa & invisibilia audiunt, diffidunt an vera sunt, quia sola hæc infima, in quibus nati sunt, visibilia noverunt. Vnde factum est, ut ipse invisibilium & visibilium creator, ad humani generis redemptionem Unigenitus Patris veniret, & spiritum ad corda nostra mitteret; quatenus per eum vivificati crederemus, quæ adhuc scire per experimentum non possumus. Quotquot ergo hunc spiritum hereditatis nostræ pignus accepimus, de vita invisibilium non dubitamus. Quisquis autem in hac credulitate adhuc solidus non est, debet proculdubio majorum diffidis fidem præbere, eisque jam per Spiritum sanctum invisibilium experimentum habentibus credere: quia & stultus est puer, si matrem idè æstimet de luce mentiri, quia ipse nihil aliud quam tenebras carceris agnovit.

3. * Concionator noster (scilicet Ecclesiastes) velut ex mente infirmantium humanæ suspitionis sententiam proponit, dum dicit: *Vnus interitus est hominis & jumentorum, & aqua utriusque conditio; sicut moritur homo, sic & illa moriuntur: similiter spirant omnia, & nihil habet homo jumento amplius.*

*Dari vitam visibili meliorem atq; adeo substantiam nvisibiles, docet Ecclesiastes: Eccl. 3. *Loquitur de*

Qui tamen ex diffinitione rationis suam postmodum sententiam protulit, dicens: *Quid habet amplius sapiens à stulto? & quid pauper, nisi ut pergat illuc, ubi est vita? Qui igitur dixit, nihil habet homo jumento amplius, ipse rursus diffinivit, quia habet aliquid sapiens, non solum amplius à jumento, sed etiam ab homine stulto; videlicet ut pergat illuc, ubi est vita.* Quibus verbis primum indicat, quia hic hominum vita non est, cum esse alibi testatur. Habet ergo homo hoc amplius jumentis, quia illa post mortem non vivunt, hic verò tunc vivere inchoat, cum per mortem carnis hanc visibilem vitam consummat.

* Homo sicut in medio creatus est, ut esset inferior Angelo, superior jumento: ita habet aliquid commune cum summo, aliquid commune cum infimo: immortalitatem scilicet spiritus cum Angelo, mortalitatem verò carnis cum jumento, quousque & ipsam mortalitatem carnis gloria absorbeat resurrectionis.

PETRUS. * Quodam Fratre moriente præsentem me fuisse contigit. Qui repente dum loqueretur, vitalem emisit flatum: & quem prius mecum loquentem videbam, subito extinctum vidi: sed ejus anima utrùm egressa sit an non, non vidi. Et valdè durum videtur, ut credatur res esse, quam nullus valeat videre. GREGORIUS. Quid mirum,

Enchiridij Parvulor. Lib. 2.

nudò B. Gregorius lib. 4. Dial. cap. 4. ex verbis Ecclesiastæ seu Concionatoris cap. 3.

4. Ex gradibus jumentis, hominis & Angeli. * Hæc dicit B. Gregorius eodem lib. 4. cap. 3.

5. Experientia animæ rationalis quam tantum non videmus in corpore. * Hæc posert Petrus iuterlocutor eodem

Anchiri-
dij Par-
vulorū.
Lib. 2.

lib. 4.
cap. 5.
& mox
respon-
det Gre-
gorius.

Perre, si egredientem animam non vidisti, quam & manentem in corpore non vides? Nunquid modò cum mecum loqueris, quia videre in me non vales animam meam, idcirco me esse exanimem credis? Natura quippè animæ invisibilis est; atque ita ex corpore invisibiliter egreditur, sicut in corpore invisibiliter manet.

6.

De natu-
ra Dei in-
visibile,
qui etiam
assignan-
di sunt
ministri
invisibi-
les;

Non quidem subtiliter, sed so-
lenter dico: quia sicut vis animæ
vivificat & movet corpus, sic vis
divina implet quæ creavit om-
nia: & alia inspirando vivificat,
alijs tribuit ut vivant (vitâ scili-
cet vegetativâ;) alijs verò hoc
solummodò præstat ut sint. Quia
verò esse non dubitas creatorem
& regentem, implentem & cir-
cumplectentem, transcendentem
& sustinentem, incircumscriptū
atque invisibilem Deum: ita du-
bitare non debes, hunc invisibi-
lia obsequia habere. Debent
quippe ea quæ ministrant, ad ejus
similitudinem tendere cui mini-
strant: ut quæ invisibili serviunt,
esse invisibilia non dubitentur.

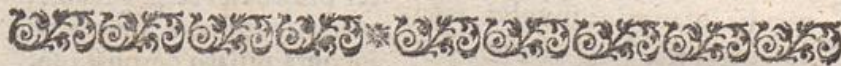
Hæc autem quæ esse credimus,
nisi sanctos Angelos & Spiritus
justorum? Sicut ergò motum
considerans corporis, vitam ani-
mæ manentis in corpore perpen-
dis ab imo; ita vitam animæ ex-
euntis è corpore perpendere de-
bes à summo: quia potest invisibi-
liter vivere, quam oportet in
obsequio invisibilis Conditoris
manere.

Nulla visibilia nisi per invisibi-
lia videntur. Ecce enim cuncta
corporea oculus tui corporis aspi-
cit: nec tamen ipse corporeus
oculus aliquid corporeum vide-
ret, nisi hunc res incorporea ad
videndum acueret. Nam tolle
mentem quæ non videtur, & in
castrum patet oculus qui videbat.
Subtrahe animam corpori, reman-
ent proculdubid oculi in cor-
pore aperti. Si igitur per se vi-
debant, cur discedente anima ni-
hil vident? Hinc ergò collige,
quia ipsa quoque visibilia
non nisi per invisibilia
videntur.

* * *

PIÆ

PIÆ PRÆCATIONCVLÆ
ET DOXOLOGIÆAD DEUM
DEIPARAMQVE VIRGINEM
MARIAM.I.
AD DEVM.*Oratio Dominica.*

*Oratio
Domini-
ca à Do-
mino Iesu
d' Bata
Matth
cap. 6.*

PATER noster, qui es in cælis: sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua, sicut in cælo, & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

Alia Precatio.

*Offertorium
tri aster-
no Filii,
& cor ac
merita
eius.*

OPIA Pater cælestis, miserere mei vilissimi vermiculi. Ego in plenam expiationem atque sa-

tisfactionem pro omnibus peccatis, excessibus ac negligentijs meis, & pro peccatis totius mundi, offero tibi sacratissimum cor Unigeniti tui, sanctissimamque conversationem, passionem & mortem ejus. Tibi, eidemque Filio tuo Domino meo Jesu Christo, ac Spiritui sancto, uni Deo, honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

Salutatio ad IESVM.

AVE dulcedo cordis mei, & vita animæ meæ Jesu Christe fili Dei, Rex æternæ gloriæ, qui incarnatus, passus, & mortuus fuisti pro me: benedictus tu in sæcula, & benedicta dulcissima Genitrix tua Virgo Maria. Ablue me, quæso, pretioso Sanguine tuo, & ab omni peccato emunda, meritisque ac virtutibus tuis exorna, ut tibi placeam. Amen.

*Quævis
allocutio
& petitio
ad dul-
cissimum
IESVM.*

Item

Boxolo
gia ad
Deum &
Deipara-
ram.

Item ad IESVM.

Oratoriū
actū pro
eota Chri-
sti vita
& passio-
ne sibi
impensa.

Ecce fasci-
culus
myrrha
collectus
ex omni-
bus labo-
ribus &
doloribus
vitae &
mortis
dulcissi-
mi IESV.

ADoro te benignissime Do-
mine IESU CHRISTE, &
gratias ago tibi, sicut possum
ex intimis medullis animæ meæ,
pro universis beneficijs inexhau-
stæ bonitatis tuæ: gratias ago pro
omnibus quæ pro salute mea fa-
cere, loqui & tolerare voluisti.

Gratias ago, quod tu pijs-
simus Redemptor meus dignatus sis pro
me incarnari, & in frigoris aspe-
ritate è Maria Virgine nasci, pan-
niculis infantulus involvi, fasci-
colis stringi, in præsepio super
fœnum vagiens reclinari, uberi-
bus virgineis lactari, octavo à na-
tuitate tua die circumcidi, varijs
laboribus & ærumnis juvenis fa-
tigari, crebris persecutionibus &
convitijs infestari, tædio mœrore-
que gravissimo affici, sudore san-
guineo præ vehementia anxietati-
tum suffundi, ab iniquis irreve-
renter comprehendi, protervè li-
gari, ignominiosè abduci, falsò
accusari, injustè damnari, fœdè
conspui, alapis & colaphis inhu-
maniter cædi, facie indecenter ve-
lari, contumelijs & illusionibus
vexari, coram profano iudice sitti,
veste ridicula velut amens indui,
impiè contemni, nudus ad co-
lumnâ vinculis adstringi, fla-
gris crudeliter conscindi, proprio
sanguine per rotum corpus rubri-
cari, vestimento purpureo in
majus opprobrium contegi, spinis
coronari, nugatoriè salutari, a-

rundine percuti, pondere crucis
premi, amarissimo potu myrrha-
tifellitiquè vini affligi, in cruce
atrociter extendi, diris clavibus ma-
nus & pedes configi, blasphemijs
impeti ac tandem miserabiliter
inter latrones pendens ac vehe-
mèter sitiens aceto gustato mori.

Gratias ago pro universis de-
pressionibus ludibrijs, tunctioni-
bus, plagis, doloribus & angu-
stijs tuis: gratias ago pro effluo-
ne pretiosissimi Cruoris, qui è sa-
cro sanctis Vulneribus tuis largi-
ter profluxit, & pro separatione
præcellentissimæ animæ tuæ ab
incontaminato corpore tuo.

Rogo te, Domine, & obsecro
per istas miserationes tuas, ut om-
nes peccatorum maculas quas
contraxi, misericorditer deleas,
& me ac ceteros fideles tuos, præ-
cipueque eos qui meis orationi-
bus specialiter commendati sunt,
perfectè purifices, sanes, illumi-
nes, & ad vitam æternam perdu-
cas. Amen.

Alia precatio ad IESVM.

O Spes, refugium, & salus mi-
serorum, Jesu! miserere mei.
O pax, gaudium & dulcor electo-
rum Jesu! lætifica me. O lux
pulchritudinis immensæ! Ani-
mam meam tuis illustrationibus
irradia, tuis influxibus pasce ad
gloriam nominis tui. Tribue,
Domine, ut nulli rei visibili per
inordinatum affectum alliger, sed
omnia transitoria perfectè con-
temnam,

INSTRVCTIO VITAE ASCETICAE.

temnam, caelestia votis ardentibus concupiscam, te Deum meum summum atque unicum bonum meum super omnia aestuante diligam. Amen.

Doxologia Rhythmica
Ad IESVM.

*Ad Vultu-
nera ro-
sea Chri-
sti Do-
mini.*
SALVE CHRISTI sacer vultus,
Casus, conspicuus, inculcus,
Qui mutasti tuum florem,
Pro me versus in pallorem.
Salve caput venerandum,
Totis votis amplexandum,
Quod dira spina prefferunt,
Et undique confixerunt.
Ave carodelicata,
Flagris scissa, fatigata,
Qua pro me pergens ad lethum,
Gustasti fel & acetum.
Ave latus fons dulcoris,
In quo patet vis amoris,
Te saluto cor amœnum,
Cor omnibus bonis plenum.
Manus, pedes perforatos,
Et cruore purpuratos
Corde veneror & ore,
Interno ductus amore.
Tuas, mi JESU, sacratas
Et mirè vernantes plagas,
Nunc inscribe meo cordi,
Vt sim gratus tuo cordi.
In his piè me reconde,
* Et in Vt inde fugam abundè,
eternū Vnde te ferventer amem,
laudem Amen. * Et ad se denter clamem. Amen.

Alia Doxologia Rhythmica
Ad IESVM.

OJESU *suavis Domine,*
Culpa pulsa caligine,
Mentem illustra lumine,
Et reple cor dulcedine.
Da mihi te diligere,
Amoris vicem reddere,
Ardenter te requirere,
Et tibi soli vivere.
Tu totus es amabilis,
Totus desiderabilis,
Tu dulce refrigerium,
Dulce cordis solatium.
Mi JESU fac ut sentiam
Tui dulcoris copiam,
Et tandem per presentiam,
Tuam contempler gloriam. Amen.

527 Doxolo-
gia ad
Deum &
Deipara-
ram.

Pia ad
IESVM
delicia.

II.

AD VIRGINEM DEI-
PARAM ET SANCTOS.

Salutatio Angelica ad
B. MARIAM.

AVE Maria, gratiâ plena, Do-
minus tecum, benedicta tu
in mulieribus, & benedictus fru-
ctus ventris tui, IESUS CHRISTUS,
Amen.

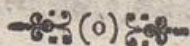
Salutatio
Angeli
ad B. V.
Mariam.
Luca 1.

Alia Salutatio ad
B. MARIAM.

SALVE fidus clarissimum, unde
Sortus est Sol iustitiæ & Rex glo-
riæ, amator ac Redemptor ani-
marum

Saluta-
tio: Ma-
ter Dei.

T t t

Doxolo-
gia ad
Deum &
Deipara-
ram.

marum nostrarum. Nos te, o Virgo admirabilis, nos te Matrem Dei-hominis, Matrem luminis æterni, quâ possumus devotione veneramur: tu mentes nostras divinis influxibus pascere, ad gloriam ipsius unigeniti tui. Amen.

*Rursum ad B. MARIAM
Salutatio.*

Invoca-
tur in au-
xilium.

AVE candidum lilium fulgidæ semperque tranquillæ Trinitatis, ave fragrantissima viola divinæ suavitatis, ave vernans rosa cælestis amœnitatis, Virgo Maria, ex qua nasci, & cujus lacte pasci Rex cælorum voluit Iesus Christus splendor paternæ gloriæ. Adesto, o Mater, fragilitati meæ in omni tentatione & necessitate, in omni periculo peccati, & in hora mortis meæ: ut te auxiliante atque protegente merear semper in Domino esse securus. Amen.

Item Precatio ad B. MARIAM.

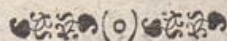
Patrona
& Advoca-
ta apud
Deum.

OMARIA, Mater Dei beatissima, rogo te per sacratissimam incarnationem, nativitatem, conversationem, passionem, & mortem ipsius filij tui Domini mei Iesu Christi, miserere mei, & perfectam veniam atque gratiam mihi impetra. Eja Advocata mea singularis, illos tuos misericordes oculos ad me converte. Adesto mihi fugiter, pia gubernatrix, quamdiu in pericu-

loso mari sæculi hujus navigo, & præcipuè in vitæ præsentis termino: ut te prælucente, te dirigente, te perducente, feliciter perveniam ad portum cælestis Ierusalem, ubi te diligam, laudem & glorificem, per omnia sæcula. Amen.

Alia Precatio ad B. MARIAM.

Miserere mei Domina, miserere mei: quia miseratione cum crevit ab infantia. Magnam miseriam indignissimi peccatoris, sublevet magna atque ingens miseratione pijsimæ Matris. Largire, o benigna, ut illis annumer quos tanquam filios amas, doces, dirigis, foves, ac protegis: quia tu es, & semper eris dulcis spes mea post Dominum, ac dulce solatium animæ meæ. Utinam gratum obsequium tibi præstare possim! Ego hætenus te dignè non colui: pro qua negligentia & offensa mea, offero tibi mellis suum cor Unigeniti tui Iesu Christi. O charum præsidium meum! occurre quærentite, & adjuva confidentem in te. Separa mentem meam ab omnibus quæ sub cælo sunt, faciens illam prægustare mellitas sorbitiunculas jucunditatis æternæ, ad gloriam Dei. Amen.

Doxo-

Doxologia Rhythmica
Ad B. MARIAM.

AVE grata lux dierum,
Ave gemma mulierum,
Qua lactasti Regem regum,
Genitorem filia.

Mundum ornas novo flore,
Præstem gignens miromore:
Virgo manescum honore,
Nova prolis gratiâ.

Dele culpas, ô MARIA.

Placanatumprecepia;
Quia pette patet via
Ad æterna gaudia,

Munda peccatus fœdatum,
Fove, sana, sanctatum,
Et illustra tenebratum,
Mea solvens vincula.

Mater consolationis,
Servum tuum ornas donis,
Spiritalibus bonis,
Replens cordis intima.

Me confirma vacillantem,
Me conserva te laudantem,
Tandemq; perduc letantem
Ad regna caelestia. Amen.

Alia Doxologia Rhythmica
Ad B. MARIAM.

AVE Virgo gratiosa,
Stella sole clarior:
Mater Dei gloriosa,
Favo mellis dulcior.
Tu es illa speciosa,
Quâ nulla est pulchrior:
Rubicunda plus quàm rosa,
Lilæ candidior.

Præsta misellis juvamen,
Reginâ clementia:
Mœrentibus fer solamen,
Aurora lætitiæ.

Prædulcis fons pietatis
Dona nobis veniam,
Et purgatos à peccatis
Duc ad cali patriam. Amen.

Ad quemlibet SANCTVM,
& ad plures SANCTOS
Precatio.

O Beatissime Apostole N. ô Pia ap-
pellatio
Sancti
eujusvis
Patroni.
gloriosissime Martyr Christi
N. ô sanctissime Confessor Do-
mini N. ô dulcissima sponfa Al-
tissimi N. miserere mei. Ego te
saluto, te veneror, te invoco:
ego in augmentum gaudij ac glo-
riæ tibi offero totius boni totius-
que beatitudinis gazophylacium,
cor Jesu Christi dulcissimum.
Ago gratias ipsi Domino Deo
nostro qui te elegit, & in suis be-
nedictionibus prævenit. Adjuva
me, quæso, tuis meritis ac preci-
bus nunc & in hora mortis meæ.
Impetra mihi plenam omnium
peccatorum meorum remissio-
nem, & gratiam sanctam. Ora
ora pro hac Congregatione, &
pro tota Ecclesia Dei, Amen.

Si oratio dirigitur ad plures San-
ctos, prædicta enuntiabuntur plurali
numero.

Tit 2

Ad

Doxolo-
giz ad
Deum &
Deiparâ
tam.

Doxolo
gia ad
Deum &
Deipa-
ram.

*Ad proprium ANGELVM
Precatio.*

*Angeli
Custodi
invoca-
tio.*

O Sancte Angele, cui à Domi-
no commillus sum, miserere
mei. Ego te saluto, te veneror,
te invoc: ego in augmentū gaudij
ac gloriæ tibi offero rotius boni
totiusq; beatitudinis gazophyla-
cium, cor Jesu Christi dulcissi-
mum. Ago gratias pro pietatis
tuæ curâ fidelissimâ, quam erga
me indignum demonstrare non
cessas. Custodi quæso, semper
animam meam & corpus meum:
adjuva atque protege me nunc
& in hora mortis meæ. Amen.

mortis illius. & omnia merita dul-
cissimæ Genitricis ejus Virginis
Mariæ, atque omnium Sanctorū
tuorum. Tibi eidemq; Filio
tuo ac Spiritui sancto, uni Deo,
honor & gloria in sæcula sæcu-
lorum. Amen.

*Hæc oblatio tam pro vivis quam
pro defunctis, cum ingenti usitate
sæpius repetitur.*

*Itidem qui Sacramentum Eucha-
ristiæ sumit, aut sumpsit, vel qui Sa-
crificio Missæ interest, poterit ipsam
adorandam Dominici Corporis Ho-
stiam post consecrationem offerre pro
seipso, aut pro alijs tam vivis quam
defunctis, hoc vel simili modo:*

III.

OBLATIONES
DEVOTÆ.

*Oblatio dignissima tam pro vivis
quam pro Defunctis.*

*Oblatio
ad Pa-
trem.*

O Pie Pater cælestis, miserere
mei [vel N. aut NN.] Ego
in perfectam emendationem at-
que satisfactionem pro omnibus
peccatis meis [vel N. aut NN.]
& in condignam suppletionem
meritorum quæ mihi [vel N. seu
NN.] desunt, offero tibi omnem
charitatem pietatemq; divini
cordis Vnigeniti tui, & omne
exercitium beatissimæ animæ
beatissimiq; corporis ejus, om-
nem quoque fructum sanctissimæ
conversationis, passionis, ac

PIE Pater cælestis, ego in per-
fectam emendationem atque
satisfactionem pro omnibus pec-
catis meis [vel N. aut NN.] &
in condignam suppletionem me-
ritorum quæ mihi [vel N. seu
NN.] desunt, offero tibi hanc
sacrosanctam Hostiam; offero eam
ad laudem nominis tui sempiter-
nam, & ad salutem omnium fide-
lium tuorum vivorum atque de-
functorum.

*O quam presens & efficax reme-
dium adfert hæc cælestis Hostia cum
benignitate mentis oblata!*

*Possit idem Sacramentum offerri
etiam in honorem sive in augmen-
tum gaudij & gloriæ cuiuslibet
SANCTI vel plurium SANCTORUM,
iam in caloglorificatorum: itemq;
in honorem beatorū ANGELORUM,
his aut alijs verbis:*

DOMI-

Alia sa-
era Eu-
charistia
oblatio.

Domine Deus meus, ego in honorem & in augmentum gaudij, ac gloriæ sancti N. [vel Sanctorum NN.] offero tibi hoc vivificum Sacramentum Corporis & Sanguinis Vnigeniti tui: offero illud ad laudem nominis tui sempiternam, & ad salutem omnium fidelium tuorum, vivorum atque defunctorum. Amen.

Si oblatio dirigitur ad Personam Filij, omittetur in ipsa oblatione hæc dictio, Vnigeniti.

Commendatio & oblatio actuum vel exercitiorum atque tribulationum.

Oblatio
afflictum
aut tri-
bulationum.

PIE IESU, ego has actiones meas, hoc exercitium, has preces, hæc quæ feci, commendo mellifluo cordi tuo emendanda & perficienda: tibi quæ offero in unione sanctissimarum actionum vel exercitiorum, aut orationum tuarum, & in unione illius admirabilis amabilisque amoris tui quo redemptionem nostram peregisti: offero ea ad laudem nominis tui sempiternam, & ad salutem omnium fidelium tuorum vivorum atque defunctorum. Amen.

Ipse Christus Jesus multum à nobis expetit, ut pia opera atque exercitia nostra, quæ ex se imperfecta sunt, cordi eius emendanda perficiendaque commendemus, si non verbis, saltem animi voto.

Oblatio ad veritatem fiet in unione Passionis Dominica, hoc vel consimili modo:

Doxolo-
giæ ad
Deum &
Deipara-
ram.

Domine IESU, ego hanc tribulationem, hoc impedimentum, hæc gravamina, has calamitates meas, offero tibi in unione eorū quæ tolerasti pro me, in unione sanctissimæ Passionis tuæ offero ea ad æternam laudem nominis tui, & in expiationem omnium peccatorum meorum, [vel ad salutem meam, aut N. seu NN.] atque totius Ecclesiæ. Amen.

Alia in
unione
passionum
Christi.

Item ad PATREM sic:

PIE Pater cælestis, ego hunc mœrorem, hanc afflictionem, hunc dolorem meum, omnia quæ me gravant, offero tibi in unione sacratissimæ Passionis dilectissimi Filij tui, ad æternam laudem nominis tui, & in expiationem omnium peccatorum meorum [vel, ad salutem meam, aut N. seu NN.] atque totius Ecclesiæ. Amē.

Alia ad
Deum
Patrem.

Possunt similiter pia aliorum opera & tribulationes commendari atque offerri Domino pro illis ipsis quibus eas tolerant, sive tolerarunt.

IV.

ORATIO DULCISSIMA

Alternis Rhythmis & Laudibus directam nunc ad DEUM-hominem, nunc ad VIRGINEM-Matrem.

SUMMI summe tu Patris Vnice,
Mundi sator, & rector fabricæ,
T t t 3 Pietra-

Doxolo
gia ad
Deum &
Deipa-
sam.

Pietatis affectu deicæ,
Peccatores afflictos respice,
Deus- homo.

Summa summi tu Mater filij,
Clavem nostri tenens auxilij:
Fove tui lacte consilij
Peregrinos hujus exilij,
Virgo- Mater.

Consolare, ô summe Domine,
Qui tuo sunt redempti Sanguine,
Qui pro mundi tollendo crimine,
Hæc duo fers in tuo nomine,
Deus- homo.

Consolare, ô summa Domina,
Sicientes tua solamina:
De qua Sola felice femina
Prædicantur hæc duo nomina,
Virgo- Mater.

O figura Patris substantiæ!
Tu es splendor paternæ gloriæ,
Tu es verum lumen justitiæ,
Plenitudo totius gratiæ,
Deus- homo.

O Regina regni Davidici!
Tu es virga floris Dominici,
Tu es arca panis Angelici,
De qua Sancti merentur refici,
Virgo- Mater.

Virtus Patris & sapientiæ,
Suaviter disponens omnia:
Tibi cum Patre una substantia,
Æquus honor, eadem gloria,
Deus homo.

Stella maris, Regina sæculi,
Tu es Mater illius Parvuli,
Quem adorant omnes & singuli,
Qui est vita fidelis populi,
Virgo- Mater.

O Sanctorum Sancte mirabilis,
Toti mundo desiderabilis,

Homō potens, & Deus humilis!
Non est tibi nec erit similis,
Deus- homo.

O Sanctorum sola sanctissima,
Sola partu tanto dignissima;
Vt de tua carne mundissima,
Nasceretur majestas maxima,
Virgo Mater.

IESU CHRISTE fons indeficiens
Fons humana corda reficiens,
Te suspiro, te solū sitiens,
Tu solus es mihi sufficiens,
Deus- homo.

O unicum decus virgineum,
Thronū sedens super ætheretū!
Nomen tuum unguentū melleū,
Liquefacit affectum ferreum,
Virgo- Mater.

Summum bonum, plenū dulcedine,
Verum lumen de vero lumine:
Solo cujus audito nomine,
Satiatur mira pinguedine,
Deus homo.

Summi boni reclinatorium,
Dulcis rivi, dulce cellarium,
Quod indulcans dulcedo dulciū
Prælegit sibi in proprium,
Virgo Mater.

Patrum Pater celsior ceteris,
Reparator humani generis,
Sumpta carne pro nobis miseris,
Mulieris de carne pauperis,
Deus homo.

Mater Matrum, & Virgo virginū,
Apotheca salutis hominum,
Carne pura capiens Dominum
Initij nesciens terminum,
Virgo Mater.

Audi, Precor, ô qui das gratiam,
Peccatoris hujus miseriam:
Da per tuam misericordiam,
Pecca-

INSTRUCTIO VITÆ ASCETICÆ

533

Doxolo
giæ ad
Deum &
Deipha-
ram.

Peccatorum meorum veniam,
Deus-homo.
Audi, precor, ô plena gratia,
Peccatoris hujus suspiria:
Et pro tua milericordia,
Deo meo me reconcilia,
Virgo-Mater.
Tibi, pie, fac beneplacitum
Peccatoris istius gemitum,
Solvens mei reatus debitum,
Quia nullum prætendo meritum,
Deus-homo.
Tibi, pia, fac acceptabilem
Peccatoris hanc vocem flebilem:
Reddens mihi Deum placabilem,
Ne se præster in inexorablem,
Virgo-Mater.
O intactæ fili puerperæ,
Audi planctus animæ miseræ,
Quæ peccati jacens in pulvere,
Ut jumentum dolet putrescere,
Deus-homo.
O intacta Virgo puerpera,
Ad te clamat mens mea misera,
Quæ nefanda ruit ad scelera
Ab ætate nunc usque tenera,
Virgo-Mater.
Pie Pater, errantem corrige,
Piam manum labenti porrige,
Iam de luto me facis erige,
Et in viam justorum dirige,
Deus homo.
Me famulum errantem visita,
Pio corde de me recogita:

Coram IESU benigna clamita,
Ut & mea remittat debita,
Virgo-Mater.
Esto nobis Pater propitius,
Quorum frater es atque socius:
Te laudamus, te benedicimus,
Adoramus, & semper colimus,
Deus-homo.
Esto nobis Mater propitia,
Quorum soror es atque socia:
In tuarum laudum præconia,
Corda nostra fac voluntaria,
Virgo-Mater.
Benedicte creator omnium,
Benedicas mentes fidelium,
Nomen tuum benedicientium,
Mortis tuæ per beneficium,
Deus-homo.
Benedicta in mulieribus,
Benedicas benedicientibus,
Quem lactasti tuis uberibus,
Qui dat escam esurientibus,
Virgo-Mater.
Laus & honor & jubilatio,
Decus, virtus, & benedictio,
Benedicta sit incarnatio,
Et mors tua, & resurrectio,
Deus-Homo.
Benedicta sis candens liliū,
Nos liberans post hoc exilium:
Ut laudemus Patrem & Filium,
Qui te fecit fontem dulcedinum,
Virgo-Mater.

HLVDO-